

Ikke la mennene ta æren

Taler

Erna Solberg

Dato

12 juni 2013

Sted

Smestad

Omstendigheter

Takkeale etter Kapitals kåring av Norges hundre mektigste kvinner 2013

1 Kjære Trygve, Vibeke og alle i Kapital.

Først vil jeg få takke for kåringen. Jeg føler meg kanskje litt som Obama da han fikk Fredsprisen. Om jeg ikke skal prøve å løse verdensproblemene alene, så skal
5 jeg i hvert fall prøve å leve opp til forventningene om makt.

Jeg har også lyst til å gratulere alle de andre som har fått plass på listen over Norges mektigste kvinner. Det er ikke ofte at landets LO-leder står på en liste med landets Høyreleder på topp - det gleder jo meg.

10

Det er flott dere har laget denne listen. For det er et behov for å vise frem kvinner med makt i større grad enn det som skjer ellers i hverdagen.

Jeg har selv en 16 år gammel datter som trenger å se symboler, idealer og rollemodeller, for å ville gjøre noe fremover. Det de neste generasjonene trenger er å se at det ikke bare er Tone Damli Aaberge, som er en modell for fremtiden. Det finnes også damer som er opptatt av å skape arbeidsplasser, sørge for at økonomien går rundt og at demokratiet fungerer godt, og som har store og viktige roller i samfunnet.

20

Kapital er med på å løfte glasstaket for alle. Det gjør man når man kårer og viser frem hvor mange flinke og dyktige kvinner det er i Norge. Ikke minst ved å synliggjøre at det er mange kvinner som ikke så mange har hørt om, men som har viktige og ansvarsfulle oppgaver.

25

I min tid som stortingsrepresentant ble jeg invitert til å holde en foredragsserie i USA om kvinner i norsk politikk. Da var jeg på et seminar med en

indianerdame, som var høvding. Hun sa det var veldig viktig for kvinner å utøve
30 makt gjennom menn. Til det sa jeg: «Nei. Det er veldig viktig at kvinner både
utøver makt og tar æren for det».

En av de dummeste tingene kvinner gjør er å utøve makt, men la mennene ta
ære for det. For da blir man ikke synlig, man kommer ikke fokus, og det har en
35 betydning for hva som skjer senere.

Kåringen viser også på hvilke områder likestillingen har kommet lengst i Norge.

Den viser at vi kvinner er tungt engasjert i politikk, i offentlig administrasjon,
40 men at det fortsatt er hull andre steder, både innen akademien, og innenfor
næringslivet.

Vi nærmer oss full likestilling i politikken. Når jeg møter mine partilederkolleger
så er det altså fire kvinner og tre menn, og det er ikke så lenge siden vi var fem
45 kvinner og to menn.

Kanskje var det da noen som følte at damene tok litt for mye plass. Det finnes
nemlig en undersøkelse innen amerikansk psykologisk forskning som viser at
hvis kvinnene taler 30 prosent av tiden på et møte, så føler ikke bare menn, men
50 alle, at kvinnen har snakket mest. Det er noe å ta med seg.

Ingen ting demonstrerer bedre hvor langt vi har kommet i politikken enn at jeg
ikke kan bli den første kvinnelige statsministeren i Norge. Jeg er heller ikke den
første kvinnelige høyrelederen. Og jeg er egentlig ganske fornøyd med at jeg ikke
55 blir historisk på dette området. Jeg må finne noen andre områder å bli historisk
på.

Det at vi har nummer to, er bra for vårt land. Det viser at det ikke var en enkelt
sjel som kom, men at det har vært en ettervekst i norsk politikk, en ettervekst i
60 Høyre, av dyktige damer, som kan komme etter.

Det er nemlig slik at mange land har funnet den ene, suverene kvinnen. Golda
Meir var for eksempel med på å danne staten Israel, og ble statsminister. Men
det har ikke kommet mange etter henne. Slik var det også med Margareth
65 Thatcher i Storbritannia. Jeg er ikke enig i all politikken hennes, men hun viste
at kvinner kan like godt som menn, om ikke bedre enn menn.

Heldigvis finnes det andre måter å bli historisk på. Det har for eksempel ikke
70 vært en statsminister fra Bergen siden 1935, så det tenkte jeg kunne være min
ambisjon.

Fordi likestillingen har kommet langt i politikken og i offentlig sektor, så er det
ikke lenger slik at kvinner må være historiske på dette området. Vi kan få lov til
75 og bare være dyktige og mektige. Det tror jeg vi skal kunne glede oss over.

Kåringen viser at det er et stykke igjen i næringslivet. Jeg tenker ofte på hvorfor
det er så skjev fordeling mellom kvinner og menn i norsk næringsliv. I Høyre er
vi skeptiske til kvotering. Vi var villig til å ty til det i ASA-styrene, og vi fikk mye
80 kjeft for det.

Jeg tror det er like viktig å oppmuntre kvinner til entreprenørskap, til å
stimulere til utradisjonelle utdannings- og yrkesvalg. Det er fordi veien til et
toppverv i et selskap ofte går linjeveien i selskapet. Og det er dessverre ikke ofte i
85 linjen i norske teknologiselskap, at du finner kvinnene.

Kvinnene gjør seg stadig mer gjeldene i næringslivet, men det er fremdeles ofte i
støttefunksjoner som jus, HR og kommunikasjon. For å komme helt til topps
må du også kunne linjen, produksjonsprosessen og ikke minst trenger man å vite
90 det som er grunnlaget for verdiskapning i en bedrift.

Videre er jeg opptatt av at hvis kvinner skal opp i toppstillinger, så må mennene
komme mer hjem.

95 Jeg vet utmerket at hadde ikke jeg vært gift med den mannen jeg er gift med, så
er det ikke sikkert at jeg hadde blitt Høyreleder. For jeg fikk barn i moden alder,
langt inn i min politiske karriere, og hadde ikke han stilt opp og tatt mye av
hverdagsansvaret fra jeg ble statsråd av, ja så hadde det vært vanskelig å få det til.

100 At genmaterialet i min familie gjør at barna aldri er syke, er selvsagt også en
fordel. Slikt kan man ikke gjøre så mye med, men det hjelper.

Jeg synes det er litt gammeldags å snakke om mammaperm og pappaperm. Det
er foreldrepermisjon - det er et felles prosjekt. Og derfor synes jeg ofte vi går inn
105 i fastlåste posisjoner i diskusjoner rundt dette. For om vi skal dele likt hele tiden,

ja så tror jeg ikke at kvinner kommer til å nå disse toppjobbene. For det krever gjerne at den mannlige ektefellen bidrar litt ekstra.

- 110 Og så tenker jeg på at kvinner som har makt, eller har muligheten til å komme i maktposisjoner, har mye dårlig samvittighet. For det er slik at hvis du går inn i en toppstilling i politikk eller næringsliv, så er det andre ting man må si nei til. Det er noen foreldrekaffer du ikke får tid til, det er noen fotballtreninger du ikke har muligheten til å være med på, og jeg synes vi skal være ærlige om det, og
115 ikke ha dårlig samvittighet for det.

- Jeg er ekstremt ivrig når jeg har tid. Da tar jeg tre vakter på dugnaden på Ready. Da baker jeg både kake og står i cafeen og gjerne noe ekstra. Det er ikke så ofte jeg har tid, men jeg merker at det er min kvinnelige refleks at av og til må man
120 bare gjøre sånn.

Det viktigste for meg er å ha en god fortreningsmekanisme, slik at jeg kan sove godt uten å bekymre meg og huske på alt det jeg egentlig burde ha gjort.

- 125 En annen viktig ting er at kvinner må være styringsvillige. Som kvinne møter man veldig ofte forventningen om at man ikke skal vise styringsvilje. Det er fortsatt en del som mener at det er litt ufeminint å søke makt, eller vise at man trives med makt. Ambisjoner om å lede og visjoner for målet, og ikke minst viljen til å nå dit, er faktisk viktige egenskaper for alle som har lyst til å være
130 ledere. Da må man slutte å undertrykke disse egenskapene ved seg selv.

Kvinner må også lære å si «ja». I politikken ser vi ofte at kvinner trenger mer overtalelse for å ta et very, eller for å stille til et valg, enn det menn gjør.

- 135 Mange sjanser kommer faktisk bare en gang. Og om du sier nei, finnes det alltid en annen, oftest en mann som sier ja. Derfor er det viktig å tørre å si ja.

- Om jeg får gi et lite, siste råd, så er det at kvinner må tåle at det er de som er tema. Som partileder i både gode og onde dager vet jeg faktisk en del om det. Du
140 må begrense behovet ditt for å være godt likt av alle til en hver tid. Man må prøve å skille mellom det som er konstruktivt og det som ikke er det. Så kan du hvis du er i ditt verste humør, ty til det ultimate kvinnelige argumentet, som jeg gjorde på TV2 rettet mot Trygve Hegnar. Jeg sa: «Du har aldri likt meg, du». Det går an det og, det setter hvert fall Trygve Hegnar ut av sjakk.

Så har jeg lyst til å si at jeg er utrolig glad for at det stadig er flere yngre kvinner som tar lederstillinger i næringslivet. Det er stor stas å se kvinner i trettiårene, slik som Tina Stiegler i Schibsted og Katrine Mourud Klaveness i Aker, på listen til Kapital.

Hvis unge kvinner skal slippe opp og frem så må vi vise søstersolidaritet. Vi som er i maktposisjoner må vise at vi tør å satse på dem, gi dem ansvar, tør å støtte dem som strever - og heie på når de lykkes. Jeg er utrolig stolt av at så mange unge kvinner i Høyre lykkes på hvert sitt vis.

Jeg mener vi må legge Madeleine Albrights, ord på minne. Hun sa at det finnes en egen plass i helvete for kvinner som ikke hjelper hverandre.

For oss kvinner som er voksne, så er det viktig å strekke ut en hånd, og hjelpe andre kvinner oppover i systemet.

Om ti år er jeg sikker på at vi kommer til å se enda flere av de som vi i dag finner nederst på listene høyt oppe, slik som Tina og Katrine.

Til slutt vil jeg minne dere om det professor Bertil Tungodden sa i DN her om dagen. Han slo alarm og sa at det var alt for få kvinner i ledelse i næringslivet. Dette var ikke bare problematisk i et likestillingsperspektiv, men det var synd fordi det gav mer ineffektivitet i samfunnet. Menn som burde spille i fjerde divisjon får i dag spille i første divisjon.

Det er slik lederrekruttering kan foregå, om man lar være å bruke hele den norske befolkningen som grunnlag.

Jeg synes det er verdifullt å lede, og jeg synes vi skal innrømme gleden over å ha makt, og si at det er gøy å påvirke. Det er viktig at alle kvinner deltar i dette. Og så håper jeg at alle som er her har tenkt til å sikte mot førstedivisjon.

Det er nemlig viktig at noen, helst noen kvinner, forsøker å få meg nedover listen i årene som kommer.

For konkurranseinstinktet skal også være med hvis man skal sørge for at vi får et reelt likestilt samfunn.

185 **Kilde**
www.hegnar.no

Emner
Kvinner, Kvinnesak, Likestilling, Makt, Maktfordeling, Takketale

190 **URI**
<https://www.virksommeord.no/tale/ikke-la-mennene-ta-aeren>

195

200

205

210

215

220